

Sygn. akt XI GC 189/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 sierpnia 2015 roku

Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie, Wydział XI Gospodarczy,

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Anna Górnik

Protokolant: Natalia Wojnarowicz,

po rozpoznaniu w dniu 29 lipca 2015 roku

na rozprawie

sprawy z powództwa Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w S.

przeciwko R. P., L. S.

o zapłatę

I. oddała powództwo,

II. zasądza od powoda na rzecz każdego z pozwanych koszty procesu w całości przy czym ich szczegółowe rozliczenie pozostawia referendarzowi sądowemu.

Sygn. akt XI GC 189/14

Sprawa rozpoznawana była w postępowaniu zwykłym

UZASADNIENIE

Pozwem złożonym dnia 22 stycznia 2014 r. powódka Spółdzielnia Mieszkaniowa (...) z siedzibą w S. wniosła o zasądzenie solidarnie od pozwanych L. S., R. P. oraz K. M. kwoty 65.744,99 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 25 stycznia 2014 r. do dnia zapłaty, a także kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Podstawą prawną swojego żądania powódka uczyniła art. 299 § 1 ksh.

W uzasadnieniu pozwu powódka podniosła, że zawarła ze stroną pozwaną dnia 29 kwietnia 2008 r. umowę w formie aktu notarialnego ustanowienia odrębnej własności lokali i przeniesienia własności, w której w § 6 ust. 3 pozwana spółka poddała się egzekucji co do zapłaty na rzecz powódki kwoty 155.476,23 zł. Postanowieniem z dnia 18 maja 2009 r. w sprawie XV Co 2160/09 Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie nadał klauzulę wykonalności § 6 ust. 3 umowy przeciwko pozwanej co do obowiązku zapłaty kwoty 51.825,51 zł oraz zasądził od dłużnika na rzecz wierzyciela kwotę 127,00 zł tytułem kosztów postępowania. Postanowieniem z dnia 7 października 2009 r. w sprawie XV Co 4948/09 Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie nadał klauzulę wykonalności § 6 ust. 3 umowy przeciwko pozwanej co do obowiązku zapłaty kwoty 17.275,12 zł oraz zasądził od dłużnika na rzecz wierzyciela kwotę 127,00 zł tytułem kosztów postępowania. Powódka podniosła, że w toku postępowania egzekucyjnego wyegzekwowano jedynie kwotę 8.191,57 zł i zostało ono umorzone ze względu na częściową bezskuteczność egzekucji.

Wobec bezskuteczności egzekucji powód skierował swoje roszczenie do pozwanych, którzy pełnili funkcję członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (...).

W dniu 27 stycznia 2014 r. Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, XI GNe 184/14 zgodnie z żądaniem pozwu.

Wobec niewniesienia sprzeciwu przez pozwanego K. M. powyższy nakaz zapłaty uprawomocnił się w stosunku do niego dnia 16 lutego 2014 r.

W sprzeciwie od ww. nakazu zapłaty, zaskarżonym w całości, złożonym dnia 21 lutego 2014 r. pozwany L. S., wniósł o oddalenie powództwa przeciwko niemu oraz o zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych. Uzasadniając swoje stanowisko, pozwany L. S. podniósł, że nie została, jego zdaniem, spełniona przesłanka bezskuteczności egzekucji, o której mowa w art. 299 § 1 ksh. Pozwany podkreślił także, że nie ponosi winy za niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości. Powołując się na opinię biegłego, wskazał, że na dzień 31 grudnia 2008 r. nie występowała jeszcze niewypłacalność.

Na rozprawie dnia 30 lipca 2014 r. pozwany L. S. podniósł zarzut przedawnienia roszczenia powodowej spółdzielni.

W sprzeciwie od ww. nakazu zapłaty, zaskarżonym w całości, wniesionym dnia 21 lutego 2014 r. pozwany R. P. wniósł o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu sprzeciwu pozwany podniósł zarzut przedawnienia roszczenia, zarzut naruszenia art. 5 kc oraz zarzut istnienia braku związku przyczynowego oraz braku szkody.

W odpowiedzi na sprzeciw od nakazu zapłaty złożony przez pozwanego L. S. powódka podkreśliła, że do odpowiedzialności członków zarządu na podstawie art. 299 § 1 ksh nie jest konieczne uprzednie wystąpienie z wnioskiem o wyjawienie majątku w razie bezskuteczności egzekucji. Podniosła także, że w okresie, gdy pozwany sprawował funkcję członka zarządu przesłanki do zgłoszenia wniosku o upadłość spółki już istniały.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

ARMADA AG. sp z o.o. z siedzibą w S. została zarejestrowana w dniu 29 września 2006 r. przez Sąd Rejonowy w Szczecinie w Krajowym Rejestrze Sądowym pod nr KRS (...). Organem uprawnionym do reprezentacji tego podmiotu jest zarząd. Od dnia 29 września 2006 r. do dnia 21 lipca 2009 r. funkcję prezesa zarządu spółki pełnił pozwany L. S..

Dnia 21 lipca 2009 r. odbyło się nadzwyczajne zgromadzenie wspólników Przedsiębiorstwa (...) sp. z o.o. z siedzibą w S., na której podjęto uchwałę nr 1/07/2009, mocą której odwołano z funkcji prezesa zarządu L. S. i powołano na członka zarządu R. P..

Dnia 22 lipca 2009 r. pozwany L. S. nadał pismo do Sądu Rejonowego w Szczecinie XVII Wydział Rejestrowy z wyżej wskazaną uchwałą z dnia 21 lipca 2009 r.

Od dnia 31 lipca 2009 r. do dnia 27 sierpnia 2010 r. członkiem zarządu pozostawał pozwany R. P.. Natomiast od dnia 27 sierpnia 2010 r. prezesem zarządu spółki jest K. M..

Dowód:

- KRS „ARMADA AG.” sp. z o.o. z siedzibą w S., k. 21, 21v, 22,
- protokół, k. 129 – 130,
- pismo z dowodem nadania, k. 131.

Dnia 29 kwietnia 2008 r. w S. przed notariuszem D. W. została zawarta umowa ustanowienia odrębnej własności lokali i przeniesienia własności w formie aktu notarialnego, repertorium A nr 3464/2008. Umowę tą zawarli B. C. oraz

A. R., działający w imieniu i na rzecz Spółdzielni Mieszkaniowej (...) z siedzibą w S., jako zbywcą oraz L. S., działający w imieniu i na rzecz Przedsiębiorstwa (...). sp. z o.o. z siedzibą w S. jako nabywcą. Zarząd powodowej spółdzielni ustanowił w § 4 odrębną własność 39 lokali niemieszkalnych (garażów), oznaczonych numerami: 33/1, 34/1, 35/1, 36/1, 37/1, 38/1, 39/1, 40/1, 41/1, 42/1, 43/1, 44/1, 45/1, 46/1, 47/1, 48/1, 49/1, 50/1, 51/1, 52/1, 53/1, 54/1, 55/1, 56/1, 57/1, 58/1, 64/1, 65/1, 66/1, 67/1, 79/1, 80/1, 81/1, 82/1, 83/1, 84/1, 85/1, 86/1, 87/1, znajdujących się w budynku położonym w S. przy ul. (...) 35 i przeniósł na rzecz Przedsiębiorstwa (...). sp. z o.o. z siedzibą w S. własność tak wyodrębnionych lokali. W umowie podano, że tytułem wkładu budowlanego oraz rozliczenia kosztów całkowitych budowy, prowadzonej na nieruchomości przy ul. (...) w S. Przedsiębiorstwo (...). sp. z o.o. wpłaciło kwotę 926.250,00 zł. L. S., działając w imieniu Przedsiębiorstwa (...). sp. z o.o., przyjął to przeniesienie. Pozwany L. S. w § 6 ust. 1 przedmiotowej umowy, działając w imieniu Przedsiębiorstwa (...). sp. z o.o., zobowiązał się uiszczyć na rzecz powodowej spółdzielni łączną kwotę brutto (pozostała część) 155.476,23 zł, przypadającą na udział w gruncie związany z każdym z 39 nabywanych garaży. Strony umowy ustaliły, że kwotę tą ARMADA AG. zobowiąże się zapłacić na rzecz powódki w 36 miesięcznych ratach, pierwsza w kwocie 4.318,93 zł, kolejne 35 – po 4.318,78 zł każda, płatnych od czerwca 2008 r., do 10. dnia każdego miesiąca. Termin ostatniej raty ustalono na dzień 10 maja 2011 r.

W § 6 ust. 3 umowy z dnia 29 kwietnia 2008 r. pozwany L. S., działając w imieniu Przedsiębiorstwa (...). sp. z o.o. z siedzibą w S., odnośnie wykonania zobowiązania reprezentowanej spółki co do zapłaty na rzecz powódki kwoty wskazanej w § 6 ust. 1 zd. 3 przedmiotowej umowy w całości, jak również poszczególnych rat, poddał reprezentowaną przez siebie spółkę rygorowi egzekucji z tego aktu notarialnego w myśl art. 777 § 1 pkt 4 kpc.

Pozwany L. S., w myśl § 10 umowy z dnia 29 kwietnia 2008 r., działając w imieniu Przedsiębiorstwa (...). sp. z o.o. z siedzibą w S., wniósł o wyodrębnienie z księgi wieczystej nr (...) przeniesionych na rzecz reprezentowanej przez niego spółki lokali niemieszkalnych (garaży), założenie dla każdego z tych lokali nowej księgi wieczystej i wpis w działach II. nowo utworzonych ksiąg wieczystych własności na rzecz Przedsiębiorstwa (...). sp. z o.o. z siedzibą w S.. Co więcej, wniósł o wpis w księdze wieczystej nr (...) współwłasności części wspólnych budynków i współużytkowania wieczystego działki gruntu nr (...) opisanej w § 1 umowy na rzecz każdorazowego właściciela tych lokali niemieszkalnych (garażów) znajdujących się w budynku położonym w S. na ul. (...) 35 – w udziale wynoszącym dla każdego lokalu po 118/10.000 części.

Dowód:

- umowa, k. 24 – 41.

Postanowieniem z dnia 18 maja 2009 r. Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie XV Wydział Egzekucyjny nadał klauzulę wykonalności § 6 ust. 3 aktu notarialnego Repertorium A nr 3464/2008 z dnia 29 kwietnia 2008 r. sporządzonego przed notariuszem D. W. na rzecz powodowej spółdzielni przeciwko dłużnikowi Przedsiębiorstwu (...). sp. z o.o. z siedzibą w S., co do obowiązku zapłaty kwoty 51.825,51 zł oraz zasądził od dłużnika na rzecz wierzyciela (powódki) kwotę 127,00 zł tytułem kosztów postępowania.

Postanowieniem z dnia 7 października 2009 r. Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie XV Wydział Egzekucyjny nadał klauzulę wykonalności § 6 ust. 3 aktu notarialnego Repertorium A nr 3464/2008 z dnia 29 kwietnia 2008 r. sporządzonego przed notariuszem D. W. na rzecz powodowej spółdzielni przeciwko dłużnikowi Przedsiębiorstwu (...). sp. z o.o. z siedzibą w S., co do obowiązku zapłaty kwoty 17.275,12 zł oraz zasądził od dłużnika na rzecz wierzyciela (powódki) kwotę 127,00 zł tytułem kosztów postępowania.

Dowód:

- postanowienie Sądu z dnia 18 maja 2009 r., k. 23,

- postanowienie Sądu z dnia 7 października 2009 r., k. 42.

Dnia 20 listopada 2009 r. powodowa spółdzielnia złożyła wniosek do komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie wniosek o wszczęcie przeciwko Przedsiębiorstwo (...). sp. z o.o. postępowania egzekucyjnego co do kwoty 51.825,51 zł i 17.275,12 zł wraz z kosztami zastępstwa procesowego i kosztami postępowania egzekucyjnego. Wniosek zawierał wskazanie, iż egzekucja winna być prowadzona z wierzytelności, ruchomości i nieruchomości dłużnika, do których zaliczono: 1) lokal, będący siedzibą dłużnika oraz 2) 21 garaży, znajdujących się przy ul. (...) w S..

Z wniosku powodowej spółdzielni prowadzony było postępowanie egzekucyjne o sygn. (V) KM 12579/09 przez komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie D. P.. Postępowanie to było prowadzone na podstawie wskazanego wyżej aktu notarialnego zaopatrzonego w dwie wyżej powołane klauzule wykonalności.

Dnia 23 czerwca 2010 r. dokonano wysłuchania wierzyciela i dłużnika przed umorzeniem postępowania w trybie art. 827 kpc. Prowadzący postępowanie egzekucyjne poinformował wierzyciela i dłużnika, że postępowanie egzekucyjne w przedmiotowej sprawie będzie umorzone. Komornik podniósł, że w toku postępowania wierzyciel nie wskazał mienia, z którego mogłaby być prowadzona egzekucja, a postępowanie w trybie art. 801 oraz art. 761 § 1 kpc nie doprowadziło do wyjawienia majątku objętego wnioskiem. Komornik pouczył, że celem ujawnienia majątku wierzyciel może wystąpić do sądu z wnioskiem. W uzasadnieniu tego pisma komornik podkreślił, że podjęte przez niego czynności egzekucyjne nie pozwoliły na skuteczne prowadzenie postępowania egzekucyjnego.

W toku czynności egzekucyjnych komornik ustalił, że wg Urzędu Skarbowego dłużnik nie dysponuje zwrotem nadpłaty z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych oraz nadwyżką podatku naliczanego nad należnym VAT wobec dłużnika. Co więcej, komornik ustalił, że wg Starostwa Powiatowego dłużnik nie posiada nieruchomości na terenie powiatu (...).

Z. rzetelności również okazało się bezskuteczne, natomiast na rachunku bankowym brak jest jakichkolwiek środków do potrącenia. Nie zdołano także ustalić majątku podlegającego zajęciu.

Postanowieniem z dnia 24 sierpnia 2011 r. komornik postanowił postępowanie egzekucyjne prowadzone z wniosku powodowej spółdzielni przeciwko Przedsiębiorstwu (...). sp. z o.o. z siedzibą w S. umorzyć wobec stwierdzenia częściowej bezskuteczności egzekucji. Komornik ustalił wysokość kosztów postępowania egzekucyjnego na kwotę 2.781,93 zł oraz przyznał wierzycielowi kwotę 1.800 zł tytułem kosztów zastępstwa.

Przeciwko Przedsiębiorstwu (...). sp. z o.o. prowadzone były także postępowania egzekucyjne KM 164/10, wszczęte dnia 15 stycznia 2010 r., KM 1127/10, wszczęte dnia 26 marca 2010 r. (prowadzone przez komornika sądowego T. Z.), KM 569/10, wszczęte dnia 29 marca 2010 r., (...), wszczęte dnia 1 kwietnia 2010 r. (prowadzone przez komornika sądowego K. K.), KM 1518/10, wszczęte dnia 27 kwietnia 2010 r. (prowadzone przez komornika sądowego A. W.), KM 1297/10, wszczęte dnia 24 sierpnia 2010 r.

(prowadzone przez komornika sądowego A. O.), KM 1460/10

(prowadzone przez komornika sądowego T. S.), (V) KM 4398/10 (prowadzone przez komornika sądowego D. P.)

oraz (...) (postępowanie Urzędu Miasta S.).

W okresie od dnia 19 października 2006 r. do dnia 19 stycznia 2010 r. Przedsiębiorstwo (...). sp. z o.o. uzyskało ze sprzedaży własnego majątku – nieruchomości kwotę 3.294.760,24 zł. W okresie od dnia 19 marca 2007 r. do dnia 19 lipca 2007 r. Przedsiębiorstwo (...). sp. z o.o. zwiększyło, poprzez zakup, wartość posiadanego majątku o kwotę 582.000,00 zł.

W toku postępowania egzekucyjnego wszczęto także egzekucję z nieruchomości w postaci lokali użytkowych (garaży), położonych przy ul. (...) w S., stanowiących własność tej spółki. Wnioski komornika sądowego o wpisanie w poszczególnych księgach wieczystych wzmianek o toczącej się egzekucji z nieruchomości zostały postanowieniami z dnia 1 lutego, 7 kwietnia, 9 kwietnia oraz 12 kwietnia oddalone przez sąd. W uzasadnieniach tych postanowień

sąd podniósł, że prawa Przedsiębiorstwa (...) sp. z o.o. zostały wykreślone i wpisani zostali nowi właściciele na podstawie zawartych umów sprzedaży. Dnia 16 czerwca 2010 r. komornik sądowy wydał postanowienie o umorzeniu postępowania egzekucyjnego z przedmiotowych nieruchomości położonych przy ul. (...) w S.. Wskazał, że dłużnik zbył nieruchomość przed wszczęciem postępowania egzekucyjnego i nie figuruje w księgach wieczystych jako właściciel nieruchomości.

Na dzień 31 grudnia 2006 r. majątek obrotowy spółki wyniósł 2.582.555,67 zł, natomiast zobowiązania krótkoterminowe 1.270.011,41 zł. Na dzień 31 grudnia 2007 r. majątek obrotowy spółki wyniósł 2.083.047,93 zł, natomiast zobowiązania krótkoterminowe 1.143.905,83 zł. Na dzień 31 grudnia 2008 r. majątek obrotowy spółki wyniósł 3.352.910,32 zł, natomiast zobowiązania krótkoterminowe wyniosły kwotę 2.657.238,66 zł.

Na dzień 31 października 2009 r. majątek obrotowy spółki wyniósł 2.399.455,12 zł, zaś kwota zobowiązań krótkoterminowych – 3.237.432,48 zł.

W 2008 r. nastąpiła zmiana kierunku działalności spółki z budownictwa na branżę spożywczą.

Na dzień 31 grudnia 2006 r. zobowiązania Przedsiębiorstwa (...) sp. z o.o. były wyższe od jej majątku o 1.662.629,51 zł, na dzień 31 grudnia 2007r. – o 1.056.969,63 zł, natomiast na dzień 31 grudnia 2008 r. – o 718.645,06zł.

Na dzień 31 grudnia 2009 r. zobowiązania spółki przewyższały majątek tegoż przedsiębiorstwa o 832.988,37 zł.

W okresie od dnia 30 czerwca 2008 r. do dnia 19 stycznia 2010 r. Przedsiębiorstwo (...) sprzedało 33 garaże, na dzień 21 lipca 2007 r. spółka była właścicielem 28 garaży.

Dowód:

- wysłuchanie wierzyciela i dłużnika przez umorzeniem postępowania z dnia 24 czerwca 2010 r. , k. 77 – 78,
- postanowienie z dnia 24 sierpnia 2011 r. o umorzeniu postępowania, k. 79 – 79v,
- postanowienie z dnia 20 listopada 2009 r., k. 80,
- opinia biegłej, k. 399 -434

Pełnomocnik powodowej spółdzielni w trzech pismach z dnia 17 stycznia 2014 r. wezwał każdego z pozwanych: L. S., R. P. oraz K. M. do zapłaty na rzecz jego mandantki kwoty 65.744,99 zł w terminie do dnia 24 stycznia 2014 r.

Dowód:

- ostateczne przedsądowe wezwanie do zapłaty, k. 83, 84, 85.

Sąd zważył, co następuje.

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie i podlega oddaleniu zarówno w stosunku do pozwanego L. S. jak i w stosunku do pozwanego R. P..

Powód roszczenie wywodził z normy art. 299 § 1 ksh. Stosownie do treści tego przepisu, jeżeli egzekucja przeciwko spółce okaże się bezskuteczna, członkowie zarządu odpowiadają solidarnie za jej zobowiązania. Przepis § 2 tego przepisu stanowi zaś, że członek zarządu może się uwolnić od odpowiedzialności, o której mowa w § 1, jeżeli wykaże, że we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie układowe, albo że niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcie postępowania układowego nastąpiło nie z jego winy, albo że pomimo nie zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości oraz nie wszczęcia postępowania układowego wierzyciel nie poniósł szkody.

W orzecznictwie SN oraz sądów powszechnych przeważa pogląd, że art. 299 ksh przewiduje szczególny przypadek odpowiedzialności odszkodowawczej ex delicto opartej na zasadzie winy. Odpowiedzialność członków zarządu spółki z o.o. wobec jej wierzycieli oparta jest na domniemaniu: 1) szkody, 2) winy członków zarządu oraz 3) swoistego związku przyczynowego między ich zachowaniem a szkodą (wyrok 7 sędziów SN z dnia 7 listopada 2008 r., III CZP 72/08, LEX nr 460259; uchwała SN z dnia 7 grudnia 2006 r., III CZP 118/06, LEX nr 203871; wyrok SN z dnia 6 lipca 2007 r., III CSK 2/07, LEX nr 435477). Podstawowym warunkiem przedmiotowym wytoczenia powództwa o odszkodowanie przeciwko członkom zarządu jest bezskuteczność egzekucji.

Wykładnia przepisów określających warunki, w jakich pozwany może skutecznie się bronić, wskazuje, że ustawodawca przyjął tu domniemanie winy w postępowaniu członka zarządu. Tak ujęta regulacja art. 299 § 2 ksh przesądza o sposobie rozkładu dowodu w rozumieniu art. 6 kc. To pozwany, powołując się na którąkolwiek z przesłanek egzoneracyjnych, musi ją udowodnić.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy, podkreślić należy, iż niesporne pomiędzy stronami było to, iż powódka posiada względem ARMADA AG. sp. z o.o. niezaspokojone roszczenie – dwa tytuły wykonawcze zaopatrzone w klauzule wykonalności.

Jak już wskazano, przepis art. 299 k.s.h. znajduje zastosowanie jeżeli egzekucja prowadzona z majątku spółki przez jej wierzycieli okazuje się bezskuteczna, a ściślej, w chwili gdy jest już oczywiste, że będzie bezskuteczna. Na gruncie tego przepisu ukształtowane zostały dwa podstawowe obowiązki strony zgłaszającej roszczenie przeciwko członkowi zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, z których pierwszy polega na wykazaniu istnienia zobowiązania przysługującego wobec spółki, a drugi na wykazaniu bezskuteczności egzekucji prowadzonej przeciwko niej. W realiach przedmiotowej sprawy okolicznością niekwestionowaną przez strony było, że pozwani pełnili funkcję członków zarządu Spółki. Podobnie niekwestionowany był tytuł wykonawczy przysługujący powodowi wobec Spółki.

Sąd uznał, że powód wykazał drugą przesłankę, a mianowicie bezskuteczność egzekucji. Przedstawił dokument urzędowy, jakim jest postanowienie komornika o umorzeniu postępowania egzekucyjnego wobec częściowej bezskuteczności egzekucji. Pozwani nie zdołali obalić domniemania wynikającego z tego dokumentu. O bezskuteczności egzekucji świadczy w stopniu decydującym obiektywna możliwość wyegzekwowania przez wierzyciela świadczenia z majątku spółki. Ustalenie przesłanki bezskuteczności egzekucji może nastąpić na podstawie każdego dowodu, z którego wynika, że spółka nie ma majątku pozwalającego na zaspokojenie wierzyciela pozywającego członków zarządu (wyrok SN z dnia 26 czerwca 2003 r., V CKN 416/01, LEX nr 82131). Z akt postępowania egzekucyjnego wynika, że powodowa spółdzielnia wskazała we wniosku o wszczęcie tego postępowania sposób prowadzenia egzekucji. Komornik sądowy wskazał w uzasadnieniu postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego z dnia 24 sierpnia 2011 r., że podjęte czynności nie doprowadziły do skutecznej egzekucji. Egzekucja prowadzona była z nieruchomości, ruchomości, wierzytelności i kont bankowych dłużnika. Podkreślenia należy, że postanowienie o umorzeniu postępowania egzekucyjnego z powodu bezskuteczności egzekucji, jeżeli nie wynika z niego nic innego, jest wystarczającym dowodem dla stwierdzenia, że bezskuteczna okazała się egzekucja z całego majątku dłużnika (wyrok SN z dnia 20 października 2005 r., II CK 152/05, LEX nr 164198). (...) sp. z o.o., który dochodzi swojego roszczenia przeciwko członkom jej zarządu, nie musi wykazywać, że wyczerpał wszystkie możliwe sposoby egzekucji. Wystarczy, jeżeli choćby jeden z nich okazał się bezskuteczny. Jeżeli pozwany twierdzi, że egzekucja w postępowaniu, które zostało umorzone, nie została skierowana do składników majątku spółki, z których możliwe jest zaspokojenie wierzyciela, nie jest pozbawiony możliwości wykazania tego; ciężar dowodu spoczywa w tym wypadku na nim, zgodnie z art. 6 kc. Wykazanie, że w majątku spółki - pomimo umorzenia w stosunku do niej postępowania egzekucyjnego z powodu bezskuteczności egzekucji - znajdują się przedmioty majątkowe, z których możliwe jest zaspokojenie wierzyciela, powoduje, że nie można mówić o bezskuteczności egzekucji przeciwko spółce w rozumieniu art. 299 § 1 ksh.

W konsekwencji Sąd uznał, że powodowa spółdzielnia dostatecznie wykazała obie przesłanki wynikające z art. 299 k.s.h., warunkujące odpowiedzialność pozwanych.

Następnie Sąd rozważał wystąpienie przesłanek egzoneracyjnych wynikających z treści art. 299 § 2 k.s.h.

Pozwany L. S. w toku postępowania podniósł zarzut braku winy w niezgłoszeniu przez niego wniosku o upadłość. Z kolei pozwany R. P. podniósł trzy zarzuty obronne: 1) przedawnienie roszczeń powodowej spółdzielni, 2) zarzut naruszenia art. 5 kc oraz 3) zarzut istnienia braku związku przyczynowego oraz braku szkody.

Zarzut podniesiony przez pozwanego L. S. zasługuje na uwzględnienie. Pozwany pełnił funkcję prezesa zarządu ARMADA AG. sp. z o.o. od dnia 29 września 2006 r. do dnia 21 lipca 2009 r. W tym zakresie Sąd dał wiarę opinii biegłej z zakresu rachunkowości. Biegła w swojej opinii wyraźnie podkreśliła, że wskaźniki płynności Przedsiębiorstwa (...) sp. z o.o. za rok 2006 i 2007 kształtowały się

na optymalnym poziomie, a na koniec 2008 r. na poziomie uznawanym jako bezpieczny. Natomiast na dzień 31 grudnia 2009 r. spółka nie miała płynności finansowej, a więc nie miała zdolności do bieżącego regulowania swoich zobowiązań. W latach 2006 – 2007 sytuacja finansowa spółki była dobra, w 2008 r. uległa pogorszeniu, co wiązało się z podjętą w tym roku zmianą kierunku działalności spółki. Biegła wskazała także, iż w latach 2006 – 2008 majątek spółki wystarczał na całkowite zaspokojenie wierzycieli. Natomiast majątek spółki na dzień 31 grudnia 2009 r. nie zabezpieczał spłaty wierzycieli.

Nie bez znaczenia dla rozstrzygnięcia kwestii odpowiedzialności pozwanego L. S. jest to, że dopiero na koniec roku 2009 stwierdza się, że spółka nie miała płynności finansowej. Jednocześnie na dzień zaprzestania pełnienia funkcji w Zarządzie przez L. S. Spółka posiadała jeszcze garaże, których wartość przewyższała zobowiązania Spółdzielni – garaże te zostały zbyte w późniejszym okresie, kiedy pozwany nie miał już wpływu na regulowanie zobowiązań Spółki. Wyrażna jest, w ocenie Sądu, granica kondycji finansowej dłużnej Spółki, która gwałtownie spadła już po odejściu pozwanego S. z zarządu. W takim stanie rzeczy, należy uznać, że w trakcie pełnienia funkcji prezesa zarządu spółki nie można przypisać winy pozwanemu L. S. z tego względu, że nie w tym okresie nie zaktualizowały się przesłanki ogłoszenia upadłości wskazane w art. 10 i 11 Pun.

Z konstrukcji okoliczności zwalniających od odpowiedzialności wynika, że ratio legis art. 299 § 1 ksh jest ponoszenie odpowiedzialności za zobowiązania spółki przez tych członków zarządu, za urzędowania których zaistniały przyczyny uzasadniające zgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości lub wszczęcie postępowania układowego, a którzy nie zgłosili odpowiedniego wniosku (wyrok SN z dnia 15 czerwca 2011 r., V CSK 347/10, LEX nr 027201; wyrok SA w Łodzi z dnia 28 grudnia 2012 r., I ACa 1215/11, LEX nr 1267342).

Skoro obowiązek zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości spółki powstał w okresie, w którym pozwany L. S. nie pełnił już funkcji członka zarządu, nie można mu w żaden sposób przypisać winy (por. w tym względzie wyrok SN z dnia 2 października 2008 r., I UK 39/08, LEX nr 575194, w którym stwierdzono, że winę lub brak winy członka zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w niezgłoszeniu wniosku o ogłoszenie upadłości lub o wszczęcie postępowania układowego należy oceniać w odniesieniu do chwili, w której powstał obowiązek zgłoszenia takiego wniosku, a nie do okresu późniejszego). Z powyższych względów powództwo w stosunku do pozwanego L. S. podlegało oddaleniu.

Z odmienną sytuacją Sąd miał do czynienia jeżeli chodzi o pozwanego R. P.. Objął on stanowisko członka zarządu spółki (...). z dniem 21 lipca 2009 r. uchwałą nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników. Należy w tym miejscu podkreślić, że członkom zarządu powinien być bowiem znany na bieżąco stan finansowy spółki i możliwość zaspokojenia długów (tak SN w wyroku z 11 marca 2008 r.,

II CSK 545/07, LEX nr 385597). Z zebranego materiału dowodowego w sprawie wynika, że za kadencji pozwanego R. P. istniały przesłanki do zgłoszenia upadłości spółki.

Z opinii biegłej z zakresu rachunkowości należy wysnuć wniosek, że na dzień 31 grudnia 2009 r. wskaźnik płynności Przedsiębiorstwa (...). Sp z o.o. kształtował się na poziomie 0,74, co oznacza, że na ten dzień spółka ta nie miała płynności finansowej, a w konsekwencji nie miała zdolności do bieżącego regulowania swoich zobowiązań. Podnieść także należy, że na koniec 2009 r. zobowiązania spółki przewyższały jej majątek, co oznaczało, że nie zabezpieczał on spłaty wierzycieli. W 2009 r. nasileniu przybrały negatywne zjawiska w spółce: dalszy spadek przychodów ze sprzedaży oraz wydłużenie okresu odzyskiwania należności, zwiększające się opóźnienia w regulowaniu zobowiązań, wzrost ich wysokości, utrata płynności finansowej oraz wystąpienie straty na działalności gospodarczej. Całość tak zrekonstruowanych faktów uprawnia do tezy, że w okresie sprawowania funkcji członka zarządu przez R. P. istniały podstawy do zgłoszenia upadłości spółki. Złożone sprawozdanie finansowe do sądu rejestrowego wyraźnie na taki stan rzeczy wskazywały.

Biegła w swojej opinii podkreśliła także, zestawiając ze sobą wartość majątku trwałego, obrotowego i zobowiązań krótkoterminowych na koniec 2009 r., że stopień zaspokojenia z majątku Przedsiębiorstwa (...) sp. z o.o. wynosiłby 74,27 %.

O szkodzie w rozumieniu art. 299 § 2 k.s.h. można mówić jedynie wówczas, gdy zgłoszenie upadłości lub wszczęcie postępowania układowego spowodowałoby zaspokojenie wierzyciela w części większej niż w przypadku zaniechania dokonanego przez członka (członków) zarządu. Szkoda, jako podstawa odpowiedzialności członka zarządu, musi być utożsamiana z obniżeniem potencjału majątkowego spółki, a nie z bezpośrednim uszczerbkiem w majątku wierzyciela. Szkoda, której wyrównania może się domagać od zarządu wierzyciel spółki w razie jej bankructwa, obejmuje tylko straty spowodowane spóźnionym zgłoszeniem upadłości; inaczej mówiąc, nie wszystko, co wierzycielowi należało się od spółki, jest stratą, za którą odpowiada zarząd).

Niezasadny w całości był zarzut pozwanego wywodzony z art. 5 k.c. Konstrukcja nadużycia prawa może być stosowana wobec wszystkich podmiotów, także przedsiębiorców w relacjach z ich partnerami w działalności gospodarczej (wyr. SN z dnia 26 listopada 2004 r., I CK 279/04, Lex nr 277859; oraz uzasadnienie wyr. SN z dnia 12 lutego 2010 r., I CSK 357/09, Lex nr 583729, Z. współzycia społecznego wykazują w związku z tym swoiste cechy, charakterystyczne dla poszczególnych rodzajów tych podmiotów. W szczególności dotyczy to "rzetelności kupieckiej", odnoszącej się do wszystkich przedsiębiorców zarówno będącymi osobami fizycznymi, jak i należącymi do innych grup podmiotów (por. także wyr. SN z dnia 16 grudnia 2009 r., I CSK 162/09, OSP 2011, z. 1 poz. 11). W niniejszej sprawie pozwany nie wykazał, jakie to zasady współzycia społecznego naruszył powód. To sam pozwany, jako Prezes Spółki, nie regulował wymagalnych zobowiązań wobec powoda i miał obowiązek kontrolowania sytuacji finansowej Spółki oraz ewentualnego zgłoszenia wniosku o upadłość. Przerzucanie ciężaru za doprowadzenie do zgłoszenia wniosku o upadłość Spółki na powodową Spółdzielnię jest niedopuszczalne. To pozwany miał prawny obowiązek dokonywania konkretnych czynności i to on zaniechał wykonania tychże obowiązków doprowadzając do bezskuteczności egzekucji prowadzonej w majątku Spółki przez wierzycieli.

W ocenie Sądu, jakkolwiek roszczenie powodowej spółdzielni pozostaje w świetle przytoczonej argumentacji zasadne, nie mogło zostać uwzględnione przez Sąd z tego względu, że pozwany R. P. podniósł skutecznie zarzut przedawnienia roszczenia powódki. Przyjęcie odszkodowawczego charakteru odpowiedzialności członków zarządu spółki z o.o. na podstawie art. 299 § 1 ksh implikuje następczo reguły odnoszące się do kwestii przedawnienia roszczenia. W wyroku SN z dnia 28 stycznia 2004 r., IV CK 176/02 podniesiono wprost, że roszczenie wierzyciela przeciwko członkom zarządu za zobowiązania spółki z o.o. na podstawie art. 299 § 1 ksh ulega przedawnieniu w terminie określonym

w art. 442¹ § 1 kc. Rozpoczęcie biegu przedawnienia powstaje co do zasady w dacie bezskuteczności egzekucji wierzytelności objętej tytułem egzekucyjnym wystawionym przeciw spółce. Regułą jest to, że już wtedy, gdy egzekucja okaże się bezskuteczna, wierzyciele spółki dowiadują się o szkodzie i osobie odpowiedzialnej obowiązanej do jej naprawienia. Brak jest jednak podstaw do tego, aby możliwość stwierdzenia bezskuteczności egzekucji uzależnić od faktycznego zakończenia postępowania egzekucyjnego w postaci wydania przez komornika postanowienia o umorzeniu postępowania.

Z generalnych bowiem zasad odnoszących się do odpowiedzialności ex delicto i rozpoczęcia biegu trzyletniego przedawnienia wynika, że jest to moment dowiedzenia się o szkodzie, gdy poszkodowany zdaje sobie sprawę z ujemnych następstw zdarzenia wskazujących na fakt powstania szkody. Przesłanka wiadomości o szkodzie aktualizuje się w chwili, w której poszkodowany wie o istnieniu szkody w ogóle, gdy ma świadomość faktu powstania szkody.

Przenosząc te rozważania na grunt przedmiotowej sprawy, podnieść należy, że dnia 23 czerwca 2010 r. komornik sądowy prowadzący postępowanie egzekucyjne o sygn. akt (V) KM 12579/09 wysłuchał, w trybie art. 827 § 1 kpc wierzyciela i dłużnika przed umorzeniem postępowania. Poinformował on, że postępowanie egzekucyjne będzie umorzone. Wierzyciel nie wskazał mienia, z którego mogła być prowadzona egzekucja. Komornik poinformował, że na tą chwilę egzekucja pozostaje bezskuteczna, wskazując

na dokonane dotychczas czynności w postępowaniu egzekucyjnym. Powodowa spółdzielnia, mając możliwość, nie wystąpiła z wnioskiem o wyjawienie majątku, nie podjęła także innych działań zmierzających do faktycznego dalszego prowadzenia egzekucji. Zawiadomienie komornika o bezskuteczności egzekucji z majątku spółki z o.o. skierowane do wierzyciela przed umorzeniem postępowania stanowiło w tym wypadku dostateczne źródło wiedzy wierzyciela o bezskuteczności egzekucji (por. uzasadnienie wyroku SN z dnia 23 października 2008 r., V CSK 130/08, LEX nr 479334 oraz uzasadnienie wyroku SN z dnia 26 czerwca 2003 r., V CKN 416/01, LEXnr82131). Od tego momentu, czyli od dnia 23 czerwca 2010 r. wierzyciel – powodowa spółdzielnia powzięła informację o tym, że nie zdoła zaspokoić swoich roszczeń wynikających z dwóch wystawionych tytułów egzekucyjnych zaopatrzonych w klauzule wykonalności. Roszczenie powódki przedawniło się więc dnia 23 czerwca 2013 r. Pozew wpłynął do Sądu dnia 22 stycznia 2014 r. W związku z powyższym i podniesionym zarzutem przedawnienia, należało przyjąć, że roszczenie przysługujące powódce uległo przedawnieniu. W konsekwencji należało je oddalić w stosunku do pozwanego R. P..

Powyższe rozważania zachowałyby aktualność także przy uznaniu, iż pozwany L. S. ponosi odpowiedzialność co do zasady.

Sąd rozstrzyga o kosztach w każdym orzeczeniu kończącym sprawę w instancji (art. 108 § 1 k.p.c.). Powód przegrał proces w całości i obowiązany jest do zwrotu pozwanym celowych kosztów procesu (art. 98 k.p.c.). Sąd, stosownie do art. 108 § 1 zd. 2 kpc rozstrzygnął jedynie o zasadach poniesienia przez strony kosztów procesu, pozostawiając szczegółowe wyliczenie referendarzowi sądowemu.

ZARZĄDZENIE

1. Odnotować
2. Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi powoda i pełnomocnikowi pozwanego L. S.
3. Z apelacją lub za 30 dni